

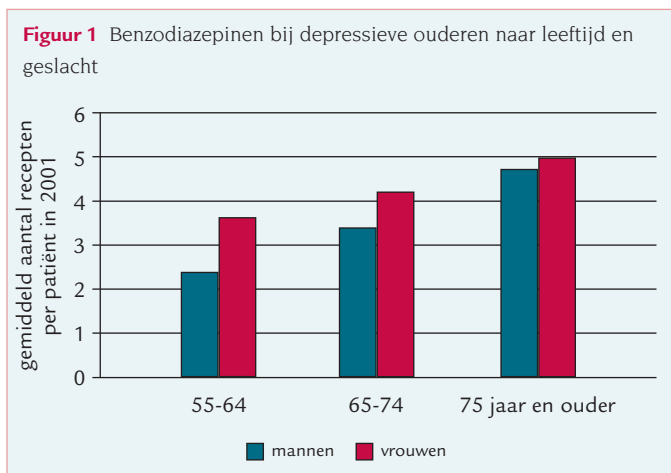
Benzodiazepinen bij depressieve 55-plussers

Anita Volkers

In de huisartsenpraktijk heeft 12% van de patiënten boven de 55 jaar last van depressieve gevoelens of depressie. Depressieve ouderen krijgen meer benzodiazepinen voorgeschreven dan niet-depressieve ouderen. Volgens de nieuwe NHG-Standaard Depressie hebben benzodiazepinen echter geen plaats bij de behandeling van depressie. Wel kunnen ze soms worden voorgeschreven aan het begin van de behandeling als aanvulling op antidepressiva, maar het aantal suggereert dat het niet om een kortdurende behandeling gaat.

Hoe vaak?

In de huisartsenpraktijk is het aantal voorschriften voor benzodiazepinen hoog bij ouderen (1 à 2 recepten per patiënt per jaar). Bij depressieve 55-plussers die op het spreekuur komen, is het gemiddelde aantal nog hoger, namelijk 4 recepten. Huisartsen schrijven meer benzodiazepinen voor bij depressieve vrouwen dan bij depressieve mannen (figuur 1). Het benzodiazepinegebruik is het hoogst bij depressieve patiënten boven de 75 jaar.

Waarvoor?

Een groot deel van de benzodiazepinerecepten bij oudere depressieve patiënten is bedoeld voor de behandeling van slaapproblemen en angst (tabel 1); een vijfde is voor depressieve gevoelens en depressie.

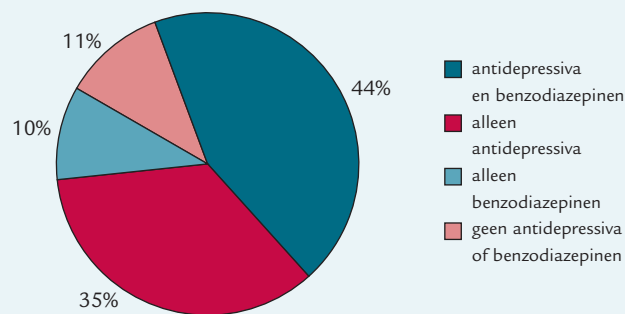
Tabel 1 Benzodiazepinen voorgeschreven aan depressieve ouderen in 2001

Indicatie	Percentage van het aantal recepten
Slaapproblemen	23
Angst	11
Depressieve gevoelens/depressie	20
Andere psychische problemen	7
Overig	39

Benzodiazepinen in plaats van antidepressiva?

Figuur 2 laat zien dat de helft van de patiënten bij wie de huisarts in een periode van één jaar depressieve gevoelens en depressie diagnosticeert in dat jaar benzodiazepinen heeft gekregen. De kortwerkende benzodiazepinen oxazepam en temazepam worden het meest voorgeschreven. Het langwerkende diazepam staat op de derde plaats. Van de depressieve patiënten krijgt slechts 10% uitsluitend benzodiazepinen en bijna 80% wordt behandeld met antidepressiva. Benzodiazepinen lijken dus niet als vervangende medicatie voor antidepressiva te worden voorgeschreven, maar meer als een aanvulling. Depressieve patiënten met antidepressiva krijgen zelfs iets vaker benzodiazepinen dan depressieve patiënten zonder antidepressiva.

Figuur 2 Wat krijgen oudere depressieve patiënten voorgeschreven (n=3270)?

Conclusie

Oudere depressieve patiënten krijgen relatief veel benzodiazepinen, vaak als aanvulling op antidepressiva. Slechts een klein deel van de depressieve ouderen krijgt uitsluitend benzodiazepinen voorgeschreven. Als de huisarts benzodiazepinen voorschrijft bij depressieve patiënten, dan blijft het echter niet bij één recept.

De hier beschreven analyses zijn uitgevoerd op LINH-gegevens in het kader van de Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartsenpraktijk (www.nivel.nl/ns2). LINH is een project van WOK, NIVEL, LHV en NHG. In 2001 participeerden ruim 120 huisartsenpraktijken. Zie voor meer informatie over LINH en over de hier beschreven gegevens www.linh.nl. Reacties naar info@linh.nl.